

P.Z. br. 537

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 012-01/10-01/01

Urbroj: 5030104-10-2

Zagreb, 24. lipnja 2010.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o javnoj uporabi hrvatskoga jezika (predlagatelj: Dragutin Lesar, zastupnik u Hrvatskome saboru)
- mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 612-01/10-01/01, urbroja: 65-10-03, od 22. travnja 2010. godine

Na temelju članka 110. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o javnoj uporabi hrvatskoga jezika (predlagatelj: Dragutin Lesar, zastupnik u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o javnoj uporabi hrvatskoga jezika, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora, podnio Dragutin Lesar, zastupnik u Hrvatskome saboru, aktom od 22. travnja 2010. godine, iz sljedećih razloga:

Odredbom članka 12. Ustava Republike Hrvatske utvrđuje se da je u Republici Hrvatskoj u službenoj uporabi hrvatski jezik i latinično pismo. Time je Ustavom Republike Hrvatske utvrđena obveza svih tijela državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave na obveznu uporabu hrvatskoga jezika i latiničnog pisma.

Uporaba jezika nacionalnih manjina regulirana je člankom 15. Ustava Republike Hrvatske, a posebno je uređena Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine, br. 155/2002 i 47/2010). Također, uporaba hrvatskoga jezika u medijima i drugim sredstvima javne komunikacije, u obrazovanju, znanosti i kulturi, kao i u poslovnoj komunikaciji, regulirana je posebnim propisima.

U odnosu na pojedine odredbe predmetnog Prijedloga zakona, Vlada Republike Hrvatske ističe da se predloženim zakonom nije definiralo što se razumijeva pod pojmom javne uporabe, zbog čega su pojedini članci predloženog zakona nejasni u smislu određivanja primjene hrvatskoga jezika u različitim područjima društvenog života u Republici Hrvatskoj. Primjerice, odredbom članka 2. propisuje se da javnu uporabu hrvatskoga jezika na pojedinim područjima javnog sporazumijevanja, osim ovoga zakona, mogu određivati i posebni zakonski i podzakonski propisi tih područja, međutim, nije jasno što se razumijeva pod pojedinim područjima javnog sporazumijevanja.

Osim navedenoga, odredbom članka 3. određeno je da se na područjima lokalne samouprave u kojima žive pripadnici nacionalnih manjina, a u skladu s odredbama Ustava Republike Hrvatske i drugih propisa, javna uporaba jezika nacionalnih manjina kao službenih jezika određuje onako kako predloženi zakon određuje uporabu hrvatskoga jezika kao službenoga jezika Republike Hrvatske. S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske ukazuje na to da je odredbama članaka 10. i 12. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, na različiti način uređeno ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina na javnu uporabu jezika i pisma kojim se služe u odnosu na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Naime, odredbom članka 10. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, propisano je da se pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo slobodno služiti svojim jezikom i pismom, privatno i javno, uključujući pravo isticati oznake, napise i druge informacije na jeziku i pismu kojim se služe, u skladu sa zakonom, dok je odredbom članka 12. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, propisano pravo i uvjeti za ostvarivanje prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine. Dakle, razvidno je da se ostvarivanje prava na javnu uporabu, odnosno prava na javno služenje jezikom i pismom nacionalne manjine, ne ograničava na određeni teritorij, za razliku od ostvarivanja prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina koje se ostvaruje samo na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima je ispunjen barem jedan od propisanih uvjeta.

Slijedom navedenoga, u predloženoj odredbi članka 3. Prijedloga zakona nije načinjena jasna razlika između javne uporabe i ravnopravne službene uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina, odnosno predlagatelj nije vodio računa o odgovarajućim odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, broj 51/2000), te je stoga predložena odredba nejasna i neprimjenjiva.

Nadalje, odredba članka 22. Prijedloga zakona, kojom se propisuje da su imena obrta, prodavaonica, ugostiteljskih objekata i drugih lokala ili poslovnih prostora, drugačija od onih pod kojim je registrirana pravna ili fizička osoba vlasnika, obvezno na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, nije jasna, s obzirom na to da fizička ili pravna osoba mora koristiti naziv onakav pod kakvim je registrirana, zavisno da li se radi o obavljanju djelatnosti obrta ili trgovačkog društva.

Predloženim su zakonom također propisane obveze Ministarstvu kulture, pa se tako, propisuje da je za provođenje zakona i za oblikovanje jezične politike i osiguranje uvjeta za očuvanje položaja i važnosti hrvatskoga jezika zaduženo Ministarstvo kulture, te da će Ministarstvo kulture sustavno voditi računa i evidentirati provođenje i poštovanje odredaba o korištenju hrvatskim jezikom u javnoj uporabi. Nadalje, propisuje se odgovornost Ministarstva kulture za provedbu inspeksijskog nadzora za područja za koja nije organizirana posebna inspeksijska služba, te se navedenom nalaže obveza donošenja napatka i podzakonskih akata.

S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske ukazuje da je djelokrug Ministarstva kulture propisan odredbom članka 15. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave (Narodne novine, br. 199/2003, 30/2004, 136/2004, 22/2005, 44/2006, 5/2008, 27/2008 i 77/2009), iz kojega proizlazi da Ministarstvo kulture nije nadležno tijelo za obveze propisane Prijedlogom zakona o javnoj uporabi hrvatskoga jezika, uz napomenu kako je uporaba hrvatskoga jezika već uređena nizom propisa vezanih uz djelokrug navedenog Ministarstva. Tako je, primjerice, člankom 4. Zakona o elektroničkim medijima (Narodne novine, broj 153/2009) propisano da su pružatelji medijskih usluga dužni objavljivati program na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu ili u prijevodu na hrvatski jezik, a koja odredba se ponavlja u članku 11. stavku 2. Zakona, te se propisuje da se strani radijski i televizijski programi, ili njihovi dijelovi, koje preuzimaju postaje registrirane u Republici Hrvatskoj, obvezno prevode na hrvatski jezik. Također je člankom 2. Zakona o audiovizualnim djelatnostima (Narodne novine, broj 76/2007) propisano da će se u obavljanju audiovizualnih djelatnosti posebno skrbiti o očuvanju hrvatskoga jezika i kulturnog identiteta u europskom i svjetskom kontekstu, sukladno načelima kulturne raznolikosti te zaštiti djece i mladih, ravnopravnosti spolova, rasa i nacionalnih manjina.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske napominje da će pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, hrvatski jezik postati jedan od službenih jezika Europske unije, te je s tim u vezi potrebno ukazati i na načelo pravne stečevine Europske unije o zabrani diskriminacije između državljana država članica koje bi proizlazilo iz neproporcionalnog uvjetovanja poznavanja nacionalnog jezika. Predmetno pitanje se pojavilo prilikom procesa pregovaranja u okviru poglavlja 3. Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga, kao zabrana neproporcionalnog uvjetovanja poznavanja hrvatskoga jezika. Slijedom navedenoga, pojedinim posebnim propisima Republike Hrvatske osigurana je nediskriminacija, odnosno zabrana neproporcionalnog uvjetovanja poznavanja hrvatskoga jezika prilikom pružanja određenih usluga ili obavljanja poslovnih djelatnosti. Stoga je Vlada Republike Hrvatske mišljenja da nije potrebno regulirati uporabu hrvatskog jezika u obavljanju poslovnih djelatnosti ovakvim općim propisom, budući da je isto riješeno posebnim propisima u skladu s pravnom stečevinom Europske unije.

Odredbom članka 7. predmetnog Prijedloga zakona, propisano je da se znanje hrvatskoga jezika u postupku stjecanja hrvatskog državljanstva dokazuje posebnom potvrdom ustanove ovlaštene za obrazovanje, koje uključuje poučavanje stranaca i osoba u postupku stjecanja hrvatskog državljanstva. S tim u vezi potrebno je napomenuti da se Zakonom o hrvatskom državljanstvu (Narodne novine, br. 53/91, 28/92 i 113/93), samo od podnositelja zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva po redovnim uvjetima, zahtjeva poznavanje hrvatskoga jezika i latiničnog pisma kao zakonska pretpostavka za sjecanje državljanstva. Osim toga, sljedećim izmjenama Zakona o hrvatskom državljanstvu, kao posebnog propisa kojim se uređuje stjecanje i prestanak hrvatskog državljanstva, propisat će se način provjeravanja hrvatskoga jezika, stupnja znanja koje podnositelj zahtjeva mora imati, te tijelo ovlašteno za provjeru, pa stoga Vlada Republike Hrvatske smatra preuranjenim predloženo zakonsko rješenje iz kojega proizlazi da će se znanje hrvatskoga jezika, u postupcima stjecanja hrvatskog državljanstva, dokazivati posebnom potvrdom ustanove ovlaštene za obrazovanje, koje uključuje poučavanje stranaca.

U odnosu na financijski učinak donošenja predloženog zakona potrebno je napomenuti da, iako predlagatelj ocjenjuje da za provedbu zakona nije potrebno osigurati posebna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske, iz predloženih zakonskih odredbi proizlazi kako provedbom predloženog zakona mogu proizaći određene financijske obveze za državni proračun, koje predlagatelj nije procijenio. Primjerice, odredbom članka 28. Prijedloga zakona, propisuje se da će Hrvatski sabor, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona, donijeti Nacionalni program provođenja jezične politike i politike zaštite hrvatskoga jezika, u kojemu će se utvrditi konkretne mjere za provedbu ciljeva u sljedećem petogodišnjem razdoblju i sredstva za njegovu provedbu. Također, odredbom članka 15. propisuje se da će Republika Hrvatska poticati učenje hrvatskoga jezika u Republici Hrvatskoj i inozemstvu, kao i da se brine za promidžbu hrvatskoga jezika u svijetu, tako da se potiče učenje hrvatskoga jezika na obrazovnim ustanovama drugih zemalja.

Slijedom navedenoga, nije jasno na koji bi se način navedene obveze ostvarile bez korištenja dodatnih sredstava iz državnog proračuna, te je Vlada Republike Hrvatske mišljenja da bi provedba predloženog zakona imala fiskalni učinak na državni proračun, te da predlagatelj u ocjeni sredstava potrebnih za provedbu ovoga zakona navedeno nije procijenio i obrazložio.

Zaključno, Vlada Republike Hrvatske napominje da je briga o uporabi hrvatskoga jezika stalna potreba koja zahtijeva sustavan proces, a sustavnost uporabe hrvatskoga jezika se ne osigurava jednim zakonom, te s obzirom na svoju složenost zahtijeva sustavan i trajan proces svih djelatnosti. Stoga, Vlada Republike Hrvatske ocjenjuje da se efikasniji učinak postiže odgovornom brigom o uporabi hrvatskoga jezika u svakoj djelatnosti zasebno, odnosno da se uporaba hrvatskoga jezika i latiničnog pisma u Republici Hrvatskoj osigurava dosljednom primjenom Ustava Republike Hrvatske i postojećih zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Radovana Fuchsa, ministra znanosti, obrazovanja i športa, Želimira Janjića i prof. dr. sc. Dijanu Vican, državne tajnike u Ministarstvu znanosti, obrazovanja športa, te Vesnu Hrvoj Šic, ravnateljicu u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa.

Jadranka Kosor, dipl. iur.